

Viite

Asia

Yritysvaltaukset

Asiasanat VENÄJÄ, TALOUS

Hoitaa UM ITÄ-22

Hoitaa UE MOS

Koordinoi

Tiedoksi

ITÄ-23; ITÄ-24; ITÄ-25; KPO-03

BER; KIO; PIE; RII; TAL; VIL

FINPRO; KESKUSKAUPPAKAMARI; KTM; MET; METSÄHALLITUS;

METSÄNTUTKIMUSLAITOS; METSÄTEOLLISUUS RY; MTK; TT; VM

Adam Smith Instituutti järjesti Moskovassa 01.- 02.07 kansainvälisen konferenssin "Korporaatioiden valtaukset Venäjällä".

Vuonna 2002 Venäjällä tapahtui 1870 yritysvaltausta, joista 76 % oli ns. vihamielisiä valtauksia. Valtauksia tapahtuu lähes kaikilla aloilla vaikka viime aikoina metsäteollisuus on ollut eniten esillä.

Ns. vihamielisten valtausten päämenetelmiä ovat: laitton konkurssi, laittomien rinnakkaisten yritysten hallintoelinten perustaminen sekä laittomat oikeusprosessit.

On todennäköistä että ongelmaa ei pystytä poistamaan nopeasti. "Administratiivisen resurssin" käyttö yritysten välisessä kilpailussa on niin monimuotoinen ja syväälle koko yhteiskuntaan juurtunut käytäntö, että sen poistaminen tai edes käytön vähentäminen vaatii aikaa ja yleisen ajattelutavan muutosta.

Adam Smith Instituutti järjesti Moskovassa 01.- 02.07 kansainvälisen konferenssin "Korporaatioiden valtaukset Venäjällä". Konferenssiin osallistui sekä valtion hallinnon että yritysten edustajia. Seuraavassa asiaa käsitellään Lesprom.ru:n 30.06, 01.07 ja 02.07 ja Moscow Timesin 01.07 aineistojen pohjalta.

Pietarilainen asianajaja **A. Osinovsky** esitteli lähinnä venäläistä ns. vihamielisten valtausten käytäntöä kuvaavan kirjansa "Shareholder vs. Joint Stock Company". Taloudellisen kehityksen ministeriön corporate governance- yksikön päällikkö **T. Tserenov** kertoi, että ministeriössä on käynnissä pari projektia, joissa valmistellaan vuoden loppuun mennessä yritysvaltausten säätelyä. Hän totesi, että tilanne on menossa huonoon suuntaan ja siihen tulee puuttua. Aikakauslehti "Sulautumiset ja valtaukset" on esittänyt tiedon, että vuonna 2002 Venäjällä tapahtui 1870 yritysvaltausta, joista 76 % oli ns. vihamielisiä valtauksia. Moskovan kaupungin hallinnon taloudellisen turvallisuuden yksikön päällikkö **A. Korsak** kertoi, että heidän tiedossaan on satakunta yritysvaltauksia tekevää yritystä.

Korkeimman oikeuden puheenjohtaja **V. Lebedev** totesi, että eri oikeusasteiden tuomareiden puolueettoman toiminnan arvioinnissa tulee soveltaa 0-toleranssia. Vetoovälimiesoikeuden puheenjohtaja **V. Jakovlev** esitti, että vihamielisten valtausten päämenetelmät ovat: laitton konkurssi, laittomien rinnakkaisten yritysten hallintoelinten perustaminen ja laittomat oikeusprosessit. Näillä keinoilla voidaan halvaannuttaa mikä tahansa terveesti toimiva yritys.

Vihamielisiä valtauksia tapahtuu lähes kaikilla aloilla mutta konferenssissa olivat näkyvästi esillä tunnetut metsäteollisuuden prosessit ennen kaikkea IPE:n ja Continental Managementin kamppailu Bratskin ja Kotlaksen kombinaateista. IPE:n juridista puolustusta hoitaneen Coudert Brothers-yhtiön edustaja **D. Bloom** arvioi, että IPE on pelastunut aggressiivisen puolustuksensa ansiosta. Vastaavissa tilanteissa sadat resursseiltaan pienemmät yhtiöt ovat hävinneet. IPE:n hallituksen puheenjohtaja **Z. Smuškin** esitti, että jos Venäjällä on ammattimaisia yritysvaltaajia niin tulee luoda myös ammattimaisten puolustajien systeemi. IPE:n kehitysjohtaja **F. Graves** oli sitä mieltä, että paras suoja vihamielisiä valtauksia vastaan on luoda Venäjälle nykyaikaisia, sivistyneitä ja hyvämaineisia yrityksiä.

Arkangelilaisen Titan-yhtymän hallituksen puheenjohtaja **V. Kruptšak** tarkasteli vihamielisiä valtauksia käyttäen esimerkkinä omaa yhtiötään. Hän arvioi, että konferenssin teema on hyvin tärkeä. Sen ratkaisemisesta riippuu, saavutetaanko presidentin asettama kansantulon kaksinkertaistamisen tavoite. Hän oli sitä mieltä, että vihamielisten valtausten suuri määrä vaarantaa kansallisen turvallisuuden.

Kruptšak tarkasteli esityksessään Venäjän metsäteollisuuden kehittämisohjelmaa ja esitteli Titan-yhtymän laajoja investointisuunnitelmia. Hän kertoi, että Arkangelin kombinaattia yritettiin vallata helmikuussa 2002. Keinona oli pienosakkaan kanne, jossa vedottiin vuonna 1994 yksityistämisessä tapahtuneisiin virheisiin. Toisessa kanteessa vedottiin entisen johtajan laittomaksi väitettyyn irtisanomiseen. Kruptšak piti pätevien juristien ohella erittäin merkittävänä puolustuksen tukena kombinaatin läntisiä omistajia. Myös yrityksen toiminnan avoimuuden lisääminen on hyvä puolustuskeino. Hän arvioi, että vihamielissä valtauksissa nousevat esille seuraavat ilmiöt:

- Esitetään vaihtoehtoisia osakerekisterien tietoja. Yhtiöiden osakerekisterin pidon tulisi kuulua vain suurille, riittävän asiantuntemuksen ja teknisen valmiuden omaavilla organisaatioille.
- Valtausyrittäykseen liittyy tiedotusvälineiden avulla tehtävä mustamaalauskampanja, joka kohdistuu sekä yritykseen että sen johtohenkilöihin. Esim. Titan-yhtymä vei joitakin perättömiä uutisia oikeuteen.
- Myös yllättäen käynnistyvät eri viranomaisten suorittamat yrityksen toiminnan tehotarkastukset ovat usein merkki valtausyrittäyksestä.
- Jatkuvasti palataan vuonna 1994 puutteellisen lainsäädännön ohjaamana toteutettuun yksityistämiseen vaikka presidentti Putin on todennut, että yksityistämishistoriaa koskevaa keskustelua ei enää avata.
- Voimassaolevassa osakeyhtiölaissa sekä arvopaperilaissa on puutteita, jotka antavat toimintamahdollisuuksia vihamielisille valtaajille. Tarpeelliset korjaukset tulisi tehdä nopeasti.

Kommentti

Vihamieliset yritysvaltauksukset ovat Venäjällä lähes kaikki aloja koskeva yleinen ongelma. On todennäköistä että lainsäädännön ja hallintokäytännön uudistamisella ei pystytä nopeasti poistamaan ongelmaa. "Administratiivisen resurssin" käyttö yritysten välisessä kilpailussa on niin monimuotoinen ja

syvälle koko yhteiskuntaan juurtunut käytäntö, että sen poistaminen tai edes käytön vähentäminen vaatii aikaa ja yleisen ajattelutavan muutosta.

Suurten metsäteollisuusyritysten johtajat korostavat yritysten toiminnan läpinäkyvyyttä sekä yhteiskunnallista - ja ympäristövastuuta keinoina vihamielisiä operaatioita vastaan. IPE on esitellyt periaatteitaan jo noin vuosi sitten. Titan-yhtymä julkisti strategiansa tänä keväänä. Neusiedler Syktyvkar esitteli tämän kuun alussa yhteiskuntasuhteiden linjauksensa osana koko Anglo American-yhtymän periaatteita.

Mielenkiintoista on, että Kruptšak pitää ulkomaista omistusta turvaavana tekijänä valtausyrietyksissä. Taustalla on se, että ulkomaisten omistajien etujen loukkaaminen voi aiheuttaa kansainvälistä huomiota ja jopa ko. maiden poliittisia reaktioita.

LIITTEET

-